

Mogelijkheden rechtsbijstand bij afwijzing van de Wmo-, Wlz of Jeugdwetaanvraag

In Nederland is veel geregeld over zorg, hulpmiddelen, aanpassingen, etc. Hier zijn veel verschillende instanties bij betrokken, met ieder hun eigen procedures. Als ouder van een kind met ZEVMB zul je hier de komende jaren veelvuldig gebruik van maken. Soms verloopt dit soepel, soms is juridische bijstand nodig om de benodigde ondersteuning te krijgen. We adviseren ouders om hierop voorbereid te zijn.

In sommige situaties kan het goed zijn om gebruik te maken van een advocaat. Het belangrijkste voorbeeld is natuurlijk wanneer de discussie over de benodigde hulp een specialistisch juridisch karakter krijgt. Een advocaat inschakelen kan ook prettig zijn wanneer de gesprekken met de andere partij stroef worden of vastlopen. Op dat moment kan de advocaat de communicatie overnemen en je adviseren over wat een verstandige volgende stap is in het proces. Dit scheelt ook veel eigen uitzoekwerk over wat je rechten en plichten zijn.

Er zijn verschillende mogelijkheden om je bij een procedure tegen een instantie te laten ondersteunen door een advocaat. Wij adviseren iedere ouder met een kind met ZEVMB om een rechtsbijstandsverzekering af te sluiten. Vermeld bij de aanvraag goed alle gezinsleden, zodat de verzekeraar weet wie er onder de dekking moeten vallen. Wacht met het afsluiten van een rechtsbijstandsverzekering niet tot er iets speelt, want dan ben je te laat. Bijna alle verzekeraars hanteren een zogenaamde wachttijd. Dat betekent dat zaken die al speelden en/of zijn gaan spelen binnen die wachttijd niet zijn verzekerd.

Bijgaand vind je een informatieblad over mogelijkheden rechtsbijstand. Hierin staat meer informatie over:

1. Door de overheid gefinancierde rechtsbijstand voor mensen met een laag inkomen en een laag vermogen.
2. De rechtsbijstandsverzekering
3. Prijsafspraken

Informatieblad mogelijkheden rechtsbijstand

Bij procedures tegen gemeenten over het recht op een voorziening op basis van de Wmo 2015, de Wlz of de Jeugdwet zijn er de volgende mogelijkheden.

1 Gefinancierde rechtsbijstand

Voor personen met een lager inkomen en een laag vermogen zijn de kosten voor een procedure laagdrempelig. De overheid betaalt dan het grootste gedeelte van de procedure en de cliënt betaalt aan de advocaat alleen een inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Deze constructie heet *'gefinancierde rechtsbijstand'* en heet in de praktijk ook wel *'een toevoeging'*. De advocaat vraagt de toevoeging aan voor de cliënt.

Hoe hoog de eigen bijdrage in een concreet geval is, is te vinden via deze link (kijk in het bovenste schema, bij *'Reguliere toevoeging'*): <https://www.rvr.org/nieuws/2020/december/inkomen-vermogen-en-eigen-bijdrage-2021.html>

Via de link is ook meer algemene informatie beschikbaar over gefinancierde rechtsbijstand. Enkele algemene opmerkingen:

- Bij bezwaarprocedures kan men nog €50 korting krijgen op de in bovenstaande link opgenomen eigen bijdragen, als een verwijzing wordt gevraagd bij het Juridisch loket. Zie ook deze link: <https://www.juridischloket.nl/hoe-we-werken/advocaat-nodig> Tijdens de coronaperiode is dit niet nodig.
- Voor mensen met lagere inkomens, zoals een bijstandsuitkering, kan voor de laagste eigen bijdrage (dat is €148) vaak nog bijzondere bijstand worden verkregen bij de gemeente. De cliënt betaalt dan niets voor de rechtsbijstand. De procedure voor het aanvragen daarvan verschilt per gemeente.
- De hoogte van de eigen bijdrage wordt in eerste instantie vastgesteld op basis van iemands fiscaal inkomen en vermogen van twee jaar geleden. Als het inkomen sinds die tijd erg is veranderd, kan men een zogenaamde 'peiljaarverlegging' aanvragen, waardoor gekeken wordt naar het huidige inkomen. Dit kan pas nadat een toevoeging op de normale manier is aangevraagd door de advocaat.
- Als de procedure wordt gewonnen, is de kans groot dat de gemeente ook de proceskosten moet vergoeden. Dat betekent dat de cliënt de betaalde eigen bijdrage terugkrijgt. Andersom geldt gelukkig dat de cliënt nooit de proceskosten van de gemeente hoeft te betalen (ook niet als de zaak wordt verloren).
- De eigen bijdrage geldt per procedure. In het slechtste geval bestaat een volledige procedure uit een bezwaarprocedure bij de gemeente, dan een beroepsprocedure bij de rechtbank en dan hoger beroep bij de Centrale Raad van beroep. Er moet dan in beginsel in totaal drie keer de eigen bijdrage worden betaald. Wel meestal verspreid over een paar jaar. Aanvullend vraagt de rechtbank €46 griffierecht en de Centrale Raad van Beroep €125 griffierecht. Ook hiervoor kan bijzondere bijstand worden aangevraagd.
- Het maken van redelijke afspraken over een betalingsregeling voor de eigen bijdrage met de advocaat is soms mogelijk.

Het bovenstaande geeft algemene regels weer over gefinancierde rechtsbijstand. Neem voor een individueel advies over de mogelijkheden altijd even contact op met de beoogde advocaat.

2 Rechtsbijstandverzekering

Voor cliënten met een rechtsbijstandsverzekering zijn de kosten voor een procedure ook laagdrempelig. Als iemand verzekerd is voor sociale zekerheid (kort gezegd: Wmo-procedures en Jeugdwet-procedures) dan geldt het volgende. De hoogte van het inkomen van de cliënt maakt daarbij geen verschil. Het is mogelijk om gebruik te maken van de jurist van de rechtsbijstandsverzekeraars, maar meestal zijn dit geen specialisten. Het is daarom belangrijk om te weten dat je altijd recht hebt op een advocaat naar keuze, die door de rechtsbijstandsverzekeraar wordt vergoed.

De cliënt kan na overleg met de advocaat de zaak aanmelden bij de rechtsbijstandsverzekeraar onder vermelding van zijn polisnummer en met de opmerking dat de cliënt *'een beroep wil doen op het recht op vrije advocaatkeuze'*. De rechtsbijstandsverzekeraar zal dan eerst beoordelen of de zaak vergoed wordt op basis van de polis en of de zaak voldoende kansrijk is. De advocaat kan daarvoor een onderbouwing schrijven. De drempel van kansrijkheid is overigens snel gehaald. De verzekeraar mag vergoeding alleen afwijzen als de kans van slagen (zeer) klein is.

Zodra de rechtsbijstandsverzekeraar heeft bepaald dat de zaak voldoende kansrijk is, dan heeft de cliënt bij een procedure *altijd* het recht om in de zaak te worden bijgestaan door een advocaat naar keuze. Dit recht op vrije advocaatkeuze is bevestigd door de Europese rechter. Het komt regelmatig voor dat de rechtsbijstandsverzekeraar het gebruik hiervan in eerste instantie ontmoedigt. De

advocaat kan dan contact opnemen met de rechtsbijstandsverzekeraar. Als de verwijzing wordt goedgekeurd, betaalt de rechtsbijstandsverzekeraar de advocaat. In sommige gevallen is de cliënt dan een eigen bijdrage aan de rechtsbijstandsverzekeraar verschuldigd.

3 Een prijsafspraken

Als een cliënt geen rechtsbijstandsverzekering heeft en ook een te hoog inkomen voor gefinancierde rechtsbijstand, dan kan een prijsafspraken met de advocaat worden gemaakt. Hoe duur een procedure is, verschilt van geval tot geval. Het hangt af van hoe ingewikkeld de procedure is. Sommige advocaten zijn bij de meeste zaken bereid vooraf een vast bedrag af te spreken, zodat de cliënt niet voor verrassingen komt te staan.

Dit informatieblad kwam tot stand op basis van de ervaringen van ouders en Copiloten en met advies van Van der Woude de Graaf Advocaten

